

POVINNOST UKLÁDÁNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY DO REJSTŘÍKU

Ve Sbírce zákonů částka 92 dne 10. září 2015 byl publikován zákon č. 221/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2016.

V § 21a odst. 1 větě první se zrušuje slovo „obchodního“.

Úplný text § 21a odst. 1 věty první tedy s účinností od 1. ledna 2016 zní následovně:

„Z účetních jednotek podle § 1 odst. 2 jsou povinny účetní závěrku nebo přehled o majetku a závazcích a výroční zprávu, vyžaduje-li jejich vyhotovení tento zákon nebo zvláštní právní předpis, zveřejnit ty, které se zapisují do rejstříku, nebo ty, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis. Účetní jednotky zveřejňují účetní závěrku v rozsahu, v jakém jimi byla sestavena (§ 18 odst. 4) a v případě účetních jednotek, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, v rozsahu a znění, ve kterém byla ověřena auditorem. Povinnosti účetních jednotek ke zveřejnění či uveřejnění jiných informací stanovené ve zvláštních právních předpisech nejsou dotčeny. Ustanovení o účetních záznamech podle tohoto zákona se mohou použít obdobně i v uvedených případech.“

V této souvislosti jen podotýkáme, že v § 21a odst. 4 se slova „do obchodního“ nahrazují slovy „do veřejného“ – v tomto odstavci nedochází tedy pouze ke zrušení slova obchodního, ale jeho nahrazení slovy veřejného (míněno rejstříku).

V § 21a se doplňuje odstavce 9, který zní:

„Malé účetní jednotky a mikro účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nemusejí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty, pokud jim tuto povinnost nestanoví zvláštní právní předpis.“

Definice mikro účetní jednotky je obsažena v § 1b odst. 1:

„Mikro účetní jednotkou je ta, která k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot

- a) aktiva celkem 9 000 000 Kč,
- b) roční úhrn čistého obrátu 18 000 000 Kč,
- c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 10.“

Definice malé účetní jednotky je obsažena v § 1b odst. 2:

„Malou účetní jednotkou je ta, která není mikro účetní jednotkou a k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot

- a) aktiva celkem 100 000 000 Kč,
- b) roční úhrn čistého obrátu 200 000 000 Kč,
- c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50.“

Vymezení pojmů v § 1d pro účely zákona o účetnictví:

1. Aktivy celkem se rozumí úhrn aktiv zjištěný z rozvahy.
2. Ročním úhrnem čistého obrátu se rozumí výše výnosů snížené o prodejní slevy, dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená 12.
3. Průměrným počtem zaměstnanců se rozumí průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců podle metodiky Českého statistického úřadu.

Na základě těchto ustanovení a postavení a účelu společenství vlastníků jednotek vyplývající ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, lze předpokládat, že společenství vlastníků jednotek budou od 1. ledna 2016 mikro, příp. malými účetními jednotkami, neboť společenství vlastníků je právnická osoba založená pouze za účelem zajišťování správy domu a pozemku, při zajišťování svého účelu je způsobilá nabývat práva a zavazovat se k povinnostem; nesmí podnikat ani se přímo či nepřímo podílet na podnikání nebo jiné činnosti podnikatelů nebo být jejich společníkem nebo členem. Majetek může nabývat a nakládat s ním pouze pro účely správy domu a pozemku.

Společenství vlastníků jednotek jsou povinna zveřejňovat účetní závěrku s tím, že zveřejňovat nemusí výkaz zisku a ztráty. Z uvedeného vyplývá, že v účetních obdobích započatých od roku 2016 povinně společenství vlastníků zveřejňují minimálně rozvahu a přílohu účetní závěrky.

Čl. II Přechodná ustanovení shora uvedeného zákona řeší otázku zveřejnění účetní závěrky společenstvím vlastníků za účetní období započatá v roce 2014 a 2015.

Účetní období započaté **v roce 2014** řeší odst. 2 přechodných ustanovení takto:

„Účetní jednotky, které se zapisují do veřejného rejstříku a nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenu auditorem, zveřejňují účetní závěrku a výroční zprávu za účetní období, které započalo v roce 2014, jejich uložení do sbírky listin nejpozději do 31. března 2016.“

Účetní období započaté **v roce 2015** řeší odst. 3 přechodných ustanovení následovně:

„Účetní jednotky, které se zapisují do veřejného rejstříku a nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenu auditorem, zveřejňují účetní závěrku a výroční zprávu za účetní období, které započalo v roce 2015, jejich uložení do sbírky listin nejpozději do 30. listopadu 2017.“

K daným přechodným ustanovením upozorňujeme, že zákon v přechodných ustanoveních hovoří pouze o účetní závěrce; nepojednává o možnosti neukládání výkazu zisku a ztráty, jak je tomu u mikro a malých účetních jednotek u účetních období začínajících v roce 2016. **Účetní závěrka** je nedílný celek složený ze **tří částí, a to rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy.**

Na základě uvedeného převažují v odborné veřejnosti výklady, že za účetní období **započatá** v roce **2014 a 2015** společenství vlastníků zveřejňují účetní závěrku jejím uložení do sbírky listin u příslušného rejstříku společenství vlastníků jako nedílný celek **všech tří částí** – rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu.

Povinnost ukládání účetní závěrky do obchodního rejstříku - **bytová družstva**

Novelou zákona o účetnictví zákonem č. 221/2015 Sb., který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2016, byl v § 21a doplněn odstavec 9, jehož znění je uvedeno ve žlutém rámečku s modrým okrajem.

Z uvedeného lze dovodit, že **bytová družstva**, která budou od 1. ledna 2016 mikro nebo malou účetní jednotkou, nemusí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty, pokud jim tuto povinnost nestanoví zvláštní právní předpis.

Při zveřejňování účetních závěrek **za účetní období započatá v roce 2014 a 2015** postupují účetní jednotky – **bytová družstva** v souladu se zákonem o účetnictví ve znění před novelou zákonem č. 221/2015 Sb., tzn. zveřejňují za účetní období započatá v letech 2014 a 2015 účetní závěrku jako nedílný celek zahrnující rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu.

Povinnost ukládání účetní závěrky do rejstříku **společenství vlastníků jednotek**.

Od 1.1.2016 mají povinnost zveřejňovat účetní závěrku všechny osoby, které se zapisují do veřejného rejstříku. Vzhledem k tomu, že rejstřík společenství vlastníků jednotek je dle zákona o veřejných rejstřících definován jako veřejný rejstřík, **mají SVJ povinnost** uložit účetní závěrku do sbírky listin.

Účetní závěrky za rok 2014 a 2015 je taktéž potřeba zveřejnit. SVJ tak dle zákona měly učinit nejpozději do 31.3.2016 závěrku za rok 2014 a do 30.11.2017 závěrku za rok 2015.

Ostatní účetní závěrky se musí zveřejnit vždy nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne (podle zákona o veřejných rejstřících bez zbytečného odkladu).

Termín ukládání účetní závěrky

Pro účetní jednotky, které **mají povinnost** mít účetní závěrku **ověřenou auditorem**, řeší termín zveřejnění účetní závěrky § 21a odst. 2 ZÚČ tímto způsobem:

„Účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, zveřejní účetní závěrku i výroční zprávu po jejich ověření auditorem a po schválení k tomu příslušným orgánem podle zvláštních právních předpisů, do 30 dnů od splnění obou uvedených podmínek, pokud zvláštní právní předpisy nestanoví jinak, nejpozději však do 12 měsíců od rozvahového dne zveřejňované účetní závěrky bez ohledu na to, zda byly tyto účetní záznamy uvedeným způsobem schváleny.“

Termín zveřejnění účetní závěrky pro účetní jednotky, které **nemají povinnost** mít účetní závěrku **ověřenou auditorem**, je obsažen v ustanovení § 21a odst. 4 věty první následovně:

„Účetní jednotky, které se zapisují do veřejného rejstříku, zveřejňují účetní závěrku a výroční zprávu jejich uložení do sbírky listin nejpozději v době stanovené v odstavci 2, přitom účetní závěrka může být uložena jako součást výroční zprávy. Účetní jednotky, které podle zvláštního právního předpisu předávají výroční zprávu České národní bance, předávají účetní závěrku a výroční zprávu do sbírky listin veřejného rejstříku prostřednictvím České národní banky. Povinnost zveřejnění uvedených účetních záznamů podle tohoto zákona účetní jednotka splnila okamžikem jejich předání rejstříkovému soudu; v případech podle věty druhé předáním České národní bance.“

K danému jen opětovně uvádíme, že mikro účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nemusejí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty, pokud jim tuto povinnost nestanoví zvláštní právní předpis.

Forma ukládání účetní závěrky

Dle ustanovení § 18 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob, se listiny, jimiž se nedokládají skutečnosti uvedené v návrhu na zápis, změnu nebo výmaz zápisu ve veřejném rejstříku a které se zakládají do sbírky listin, podávají pouze v elektronické podobě ve formátu Portable Document Format (přípona pdf).

SANKCE

ZA NESPLNĚNÍ POVINNOSTI UKLÁDAT ÚČETNÍ ZÁVĚRKU

1. Dle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících

Následky porušení povinnosti předložit listiny

Předseda senátu může uložit pořádkovou pokutu zapsané osobě také tehdy, jestliže neuposlechla výzvy rejstříkového soudu, aby mu předložila listiny, které podle tohoto nebo jiného zákona mají být založeny do sbírky listin; pořádkovou pokutu lze uložit do výše 100 000 Kč. Neplní-li zapsaná osoba shora uvedenou povinnost opakovaně nebo může-li takové neplnění mít závažné důsledky pro třetí osoby a je na tom právní zájem, může rejstříkový soud i bez návrhu zahájit řízení o zrušení zapsané osoby s likvidací; rejstříkový soud na tuto skutečnost zapsanou osobu upozorní a poskytne jí přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků. Za neuposlechnutí výše jmenované výzvy se závažnými důsledky pro třetí osoby se považuje mimo jiné i nepředložení účetních závěrek.

V této souvislosti upozorňujeme, že se má za to, že člen statutárního orgánu právnické osoby, která neplní uvedené povinnosti, porušuje péči řádného hospodáře.

2. Dle zákona o účetnictví

Společenství vlastníků jednotek

Účetní jednotka, která není podnikatelem, se dopustí přestupku tím, že nezveřejní účetní závěrku. Za přestupek lze uložit pokutu do výše 3 % hodnoty aktiv celkem.

Bytová družstva

Účetní jednotka – podnikatel nebo osoba odpovědná za vedení účetnictví podle tohoto zákona se dopustí správního deliktu tím, že nezveřejní účetní závěrku. Za správní delikt se uloží pokuta do výše 3 % hodnoty aktiv celkem.

3. Dle § 254 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Stejně bude potrestán (odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti), kdo neuloží listinu do sbírky listin, ač je k tomu podle zákona nebo smlouvy povinen.

4. Dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Za porušení povinnosti uložené právnické osobě odpovídá podle tohoto zákona ten, kdo za právnickou osobu jednal nebo měl jednat, a jde-li o jednání na příkaz, ten, kdo dal k jednání příkaz.

Shrnutí – ukládání účetních závěrek

Bytová družstva i společenství vlastníků jednotek mají povinnost zveřejňovat účetní závěrky jejich uložení do sbírky listin u příslušného rejstříkového soudu s tím, že s účinností od 1. ledna 2016, budou-li mikro nebo malou účetní jednotkou, nemusí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty.

Společenství vlastníků jednotek mají povinnost zveřejnit účetní závěrky za účetní období kalendářního roku 2014 a 2015 jejich uložení do sbírky listin u příslušného rejstříkového soudu. Za účetní období počínající rokem 2016, budou-li mikro nebo malou účetní jednotkou, nemusí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty.